

Registrering af kølle- sværmerer

Registreringer i Slagelse Kommune
i 2021 på udvalgte vejstrækninger

Registrering af Køllesværmere på udvalgte vejstrækninger i Slagelse Kommune, 2021

Indhold

Sammenfatning	3
Metode	3
1 A, Ørnumvej	4
1 B, Tårnborgvej	7
1 C, Storebæltsvej.....	9
2, Bildøsvej	10
3, Næstved Landevej	12
4, Slagelse Landevej.....	15
5, Stignæs Landevej.....	19

Registrering af køllesværmere på udvalgte vejstrækninger i Slagelse Kommune i 2021.
Rapport udarbejdet af AGLAJA for Slagelse Kommune.
Feltarbejde, tekst og fotos ©: Eigil Plöger, AGLAJA.

Sammenfatning

Der er i 2021 eftersøgt arter af Køllesværere langs en række vejstrækninger i Slagelse Kommunes sydlige del. Samlet drejer det sig om 15 km vejareal, der er undersøgt i begge vejsider på følgende strækninger:

- 1A - Ørnumvej
- 1B - Tårnborgvej
- 1C - Storebæltsvej
- 2 - Bildsøvej (syd for Næsby)
- 3 - Næstved Landevej (Korsør-Boeslunde)
- 4 - Slagelse Landevej (vest for Skælskør Nor)
- 5 - Stignæs Landevej (vest for Magleby)

Der er registreret Køllesværmerer – Sekspletet Køllesværmer – på 3 vejstrækninger Tårnborgvej, Slagelse Landevej og Stignæs Landevej. På Tårnborgvej og Stignæs Landevej er der kun registreret et individ eller en puppe hvert sted. På Slagelse Landevej er der registreret en stor bestand på en vejskrænt umiddelbart nord for Skælskør samt tre andre bestande længere mod nord.

Køllesværmerer er registreret på tørre skrån timer (overvejende) med Merian eller arter af Knopurt som de primære fourageringsplanter. Almindelig Kællingetand, der i hvert fald i litteraturen, er den primære foderplante er ikke i alle tilfælde fundet på samme lokalitet. Det er tidligere set, at Sekspletet Køllesværmer lever på Bugtet Kløver, så den kan givetvis også leve på og af Rødkløver. Det må derudover formodes, at Køllesværmerne – som er en robust flyver - flyver omkring efter mager og fourageringsplanter.

Det skal fremhæves, at der ikke er set puppehylstre på vegetation, der har været slået i 2021.

Udover Sekspletet Køllesværmer er der registreret en række almindelige dagsommerfugle.

Metode

Hver strækning er i juli gennemkørt på cykel i hver side. Cykel er tilstrækkelig mobil, således at trivielle strækninger kan passeres hurtigt. Tilsvarende er det nemt og hurtigt at stoppe, hvis der observeres omkringflyvende eller fouragerende Køllesværmerer, pupper eller potentielle levesteder.

Der er taget fotos af væsentlige vejstrækninger eller forhold, der er typiske/karakteristiske for vejen eller levestedet. Bestande af Almindelig Kællingetand er i de tilfælde, hvor arten er fåtallig, stedfæstet med GPS, ligesom forekomster af Køllesværmerer er det.

Vejstrækningerne er gennemkørt 2 gange indenfor Køllesværmerernes flyvetid.

1 A, Ørnumvej

Besigtiget 7. og 21. juli 2021.

Forekomst Ingen observationer af Køllesværmere eller pupper af disse. Potentielle levesteder findes.

Beskrivelse

Der findes ganske artsrige strækninger på sydsiden af vejen; især mellem cykelstien og den gamle landevej. Vegetationen var uslået og især Draphavre truer den artsrige vegetation. Der ses dog endnu både Stor Knopurt, Almindelig Knopurt og Almindelig Kællingetand. Sidstnævnte ses ligeledes på forkantsarealet. Ud for golfbanen på sydsiden er vejskråningerne præget af tilgroning med Draphavre og Korbær.

På nordsiden er forkantsarealet i den østlige del relativt lavtvoksende eller med sparsomt vegetationsdække med bl.a. Jordbær-Kløver, Liden Tusindgylden, Mark-Hindeknæ mm samt Almindelig Kællingetand. På den vestlige del findes Gul Snerre, Stor og Almindelig Knopurt samt sparsomt Almindelig Kællingetand.

Der ses markant færre insekter på de slåede strækninger, men generelt er der tale om et rigt insektliv.

Kort 1a. Potentielle levesteder er indtegnet på den undersøgte strækning.

Observationer

Græsrandøje, Engrandøje, Nældens Takvinge.

Forslag til forvaltning

- Der foretages kun forsommerslåning, hvor det er nødvendigt a.h.t. trafiksikkerhed
- På de potentielle levesteder foretages sent høslæt med fjernelse af materialet. Alternativt kan der foretages slæt i mosaik, hvor partier med Draphavre slås primo maj for at hæmme denne.
- Øvrige arealer plejes med slåning efter vækstsæsonen.

Artsrigt parti mellem cykelsti og den gamle landevej. Stedvist tyder det på udsået frøblanding med bl.a. Hjertergræs.

Almindelig Kællingetand på arealet mellem cykelsti og vejbane, der har været slået inden besigtigelsen.

Uslået stribe mellem cykelsti og vejbane, høj insekttæthed og diversitet.

Slået areal mellem cykelsti og vejbane, væsentlig lavere insekttæthed.

1 B, Tårnborgvej

Besigtiget 7. og 21. juli, 2021.

Forekomst Sekspletet Køllesværmer og puppe set (se Kort 1bc).

Beskrivelse

Der ses langt overvejende floristisk triviel og relativt smal rabat og skråning domineret af Draphavre, rejnfan mm. Kællingetand er ikke registreret. På vejens østside findes vestvendt skråning med mindre forekomst af Merian og her er set et individ af Sekspletet Køllesværmer (wp 28) samt puppe (wp 29). På strækningen herfra indtil jernbanen ses en del Merian samt forskellige ærteblomstrede: Rød-Kløver, Skov-Fladbælg, Foder-Lucerne samt mindre arter af Kløver.

Observationer

Sekspletet Køllesværmer, Græsrandøje, Engrandøje.

Forslag til forvaltning

- Der skal foretages sent høslæt med fjernelse af materialet på begge sider af vejen, fra krydset med Storebæltsvej og nordpå til jernbanen.

Kort 1bc. Angivelse af fund på Tårnborgvej og potentielle levesteder på Storebæltsvej.

Floristisk triviel strækning på hhv. øst- og vestside.

Mindre skråning med spredt forekomst af Merian og ynglefremkomst af Sekspletet Køllesværmer.

1 C, Storebæltsvej

Besigtiget 7. og 21. juli 2021.

Forekomst Ingen observationer af Køllesværmere eller pupper af disse, men to potentielle levesteder.

Beskrivelse

Der er flere meget intensivt drevne strækninger, men på især sydsiden og på nordsiden findes artsrige vejskråninger med meget Merian og en del Almindlig Kællingetand (se Kort 1bc). Skråningen på nordsiden af vejen er præget af tilgroning, hvilket også stedvist ses på sydsiden med bl.a. Hvidtjørn. Vegetation er her artsrig med bl.a. Blodrød storkenæb.

Observationer

Græsrandøje, Engrandøje, Stor Bredpande, Skovblåfugl.

Forslag til forvaltning

- Der skal foretages sent høslæt med fjernelse af materialet på de to skråninger
- Hvidtjørn bør reduceres på skråningen på sydsiden af vejen.

Skråning på sydsiden af vejen.

Skråning på nordsiden af vejen.

2, Bildøsvej (syd for Næsby, 2.1 km)

Besigtiget 20. og 21. juli 2021.

Forekomst Ingen observationer af Køllesværmere eller pupper af disse, men flere potentielle levesteder.

Beskrivelse

Ret flad vejstrækning på udpræget (overvejende) sandet bund. Der er i begge sider slået 1 meter ind; stedvist umotiveret 1½ meter. Den mest artsrige vegetation ses på østsiden af vejen med dominans af Gul Snerre, Mark-Bynke mm. Flere steder ses Bakke-Nellike og sparsomt Blåhat.

Vestsiden rummer flere bestande af Stor Knopurt og Almindelig Knopurt. Mange steder ses Lucerne og Hare-Kløver. Der ses ingen Kællingetand.

Tilliggende arealer er overvejende græsland, dvs. ej intensivt dyrkede arealer.

Vejkanterne er potentielle for Køllesværmere, hvis foderplanten var til stede.

Kort 2. Den undersøgte strækning af Blidsøvej syd for Næsby.

Observationer

Græsrandøje, Engrandøje, Okkergul randøje, Lille kålsommerfugl, Stor kålsommerfugl, Grønåret kålsommerfugl, Lille ildfugl, Stregbredpande, Admiral og Dagpåfugleøje.

Forslag til forvaltning

- Forsommerslåning bør begrænses til en smallere forkant
- Resterende del plejes med sent slæt, hvor materialet fjernes.

Slået forkant langs Bildsøvej. Gul Snerre blomstrer igen, Dusk-Syre ses med rustbrune standere i relativt tyndt plantedække domineret af Draphavre.

3, Næstved Landevej (fra Korsør til Boeslunde, 4.5 km)

Besigtiget 14. og 27. juli 2021.

Forekomst Ingen observationer af Køllesværmere eller pupper af disse. Næppe potentielle levesteder.

Beskrivelse

Generelt er der tale om en flad vejstrækning med mange bebyggelser m haver/bevoksninger ud til vejen samt hvor dette ikke er tilfældet – agerland ud til vejen. Vegetationen er frodig; grænsende til eutrof stedvist (påvirkning fra markdriften).

På sydsiden er der slået forkant og begge sider af cykelsti – tilsyneladende kun én gang. Især Pastinak skyder igen. Arealet mellem vej og cykelsti er ret bredt og stedvist med grøft. Her ses store mængder af Rejnfan, Ager-Tidsel og Almindelig Knopurt. På den slåede forkant ses små mængder af Kællingetand, men store forekomster af Rødkløver, Lucerne og stedvist Humle-Sneglebælg samt Gul Kløver. Jordbunden er fed og vegetationen er frodig generelt.

Kort 3. Den undersøgte strækning på Næstved Landevej.

Observationer

Græsrandøje, Engrandøje, Okkergul randøje, Lille kålsommerfugl, Stor kålsommerfugl, Grønåret kålsommerfugl, Lille ildfugl, Stregbredpande, Admiral og Dagpåfugleøje.

Eutrof vegetation langs vej og cykelsti i agerland.

Remonterende og Blomstrende Pastinak på begge sider af cykelsti

Et af de talrige arealer med Almindelig Knopurt og den mindre værdifulde Rejnfan.

Forslag til forvaltning

Det er givet, at slås arealet mellem cykelsti og vejbanen ikke årligt eller endda flere gange årligt vil det gro yderligere til i Draphavre; Rejnfan, Ager-Tidsel og Stor Nælde; stedvist også i Korbær. Det vurderes – på trods af mange forekommende fourageringsplanter – ikke sandsynligt, at der kan skabes levesteder for Køllesværmere, primært pga. den meget frodige bund.

Forsøgsvis foreslås på fem udvalgte strækninger af 2-300 meter følgende:

- Mellemarealet slås ud mod vejbanen i et 1m bredt spor primo juni
- Mellemarealet slås ind mod cykelstien ligeledes i et 1 m bredt spor primo august.
- Øvrige vejarealer slås medio september
- Ved alle slæt foretages opsamling efter 3-4 dages henlæggelse.

Formålet er at vurdere, om de høje stauder kan svækkes i deres dominans og om Almindelig Kællingetand vil sprede sig eller etablere sig. Effekten på insektlives bør ligeledes evalueres.

4, Slagelse Landevej (vest for Skælskør Nor, 2.9 km)

Besigtiget 20., 25. og 26. juli 2021.

Forekomst Sekspletet Køllesværmer set i stor bestand på østvendt vejskrænt lige nord for Korsør (A på kort 4) samt tre mindre bestande (B, C og D på Kort 4).

Kort 4. Forekomst af Sekspletet Køllesværmer på den undersøgte strækning. Alle findes på vestsiden af vejen. Den sydligste bestand er stor (25 individer set samtidigt), den nordligste bestand tæller blot én puppe.

Beskrivelse

På østsiden af vejen er der meget forskelligartet slåning. Sydligst er der kun foretaget forkantsslåning. Dernæst er der foretaget slåning af hele arealet mellem vej og ager. I den nordlige del, hvor vejen forløber mod hegn/krat/skov er der atter kun foretaget forkantsslåning. Generelt er der tale om eutrof vegetation med Draphavre, Rejnfan, Pastinak og Stor Nælde. Flere steder ses – udover den kommunale slåning – at der slås plæneagtigt ud for private ejendomme.

På vestsiden af vejen slås ligeledes meget forskelligartet, men især mod nord findes store dele, som er slået plæneagtigt eller på lignende måde meget intensivt. På strækninger, hvor der kun slås forkant ses lokalt rig vegetation (bl.a. Knopurter); typisk på mindre skrænter og skrånninger.

Almindelig Kællingetand er ret vidt udbredt på hele strækningen; primært på den slåede forkant og på "mellemarealet", dvs. arealet mellem vejbane og cykelsti. Dette er slået i sin helhed på strækningen, men med varierende hyppighed.

På vestsiden af vejen fra KM 16,4 mod syd (A på Kort 4) findes en fin østvendt vejskrænt, hvoraf godt halvdelen er slået. Der ses ca. 25 individer af Sekspletet Køllesværmer på Merian, Kransbørste mm. Almindelig Kællingetand er sparsom, men Rødkløver er talrig. Både Merian og de små forekomster af Kællingetand re monteret efter slåning og blomstrer. Bemærk at pupper af Køllesværmer KUN ses på den uslåede del af vejskrænten (nordlige del).

Derudover er der registreret to små bestande på mindre vestvendte skråninger på vestsiden af vejen (B (ca. 10 individer) og C (5 individer) på Kort 4) samt en enkelt puppe helt mod nord (D på kort 4) ligeledes på vestsiden af vejen. For alle bestande gælder, at der kun er set pupper i uslået vegetation.

Observationer

Græsrandøje, Engrandøje, Okkergul randøje, Lille kålsommerfugl, Stor kålsommerfugl, Grønåret kålsommerfugl, Skovblåfugl, Almindelig blåfugl, Lille ildfugl, Stregbredpande, Kejserkåbe, Admiral og Dagpåfugleøje samt Sekspletet køllesværmer

Levested for bestand B på vestvendt skrånning.

Vejkant i østlige side af vejen mod nord.

Slået mellemareal med remonterende og blomstrende Almindelig Kællingetand. Efter vejtræet ved cykelstien i højre side af fotoet anes vejskråningen, der længst mod syd rummer en stor bestand af Sekspletet Køllesværmer.

Forslag til forvaltning

- Arealet mellem vejbane og cykelsti bør kun slås i det omfang det er nødvendigt for trafikikkerhed. Optimalt bør fx slåbredden mod vejbanen maksimalt være ½ meter og mod cykelstien gerne uslået. Dette der for at sikre, at foderplanterne ikke slås.
- Øvrige vejarealer og uslåede mellemarealer bør slås med regulært høslæt sent på sæsonen og materialet fjernes. Som minimum bør dette ske på de strækninger, hvor der er registreret Køllesværmere, men gerne generelt.
- For vejskråning A bør forsøgsvis halvdelen af vejskråningen lades uslået hvert år for at vurdere, hvor Køllesværmerne bedst trives, dvs. hvor der er flest puppehylstre.

Den østvendte vejskrænt (lok A på kort 4). Nærmest ses den uslåede del, der rummede puppehylstre af Sekspletet Køllesværmer.

5, Stignæs Landevej (vest for Magleby, ca. 2 km)

Besigtiget 15. og 20. juli 2021.

Forekomst Én observation af Sekspletet Køllesværmer. Mange fourageringsplanter ses.

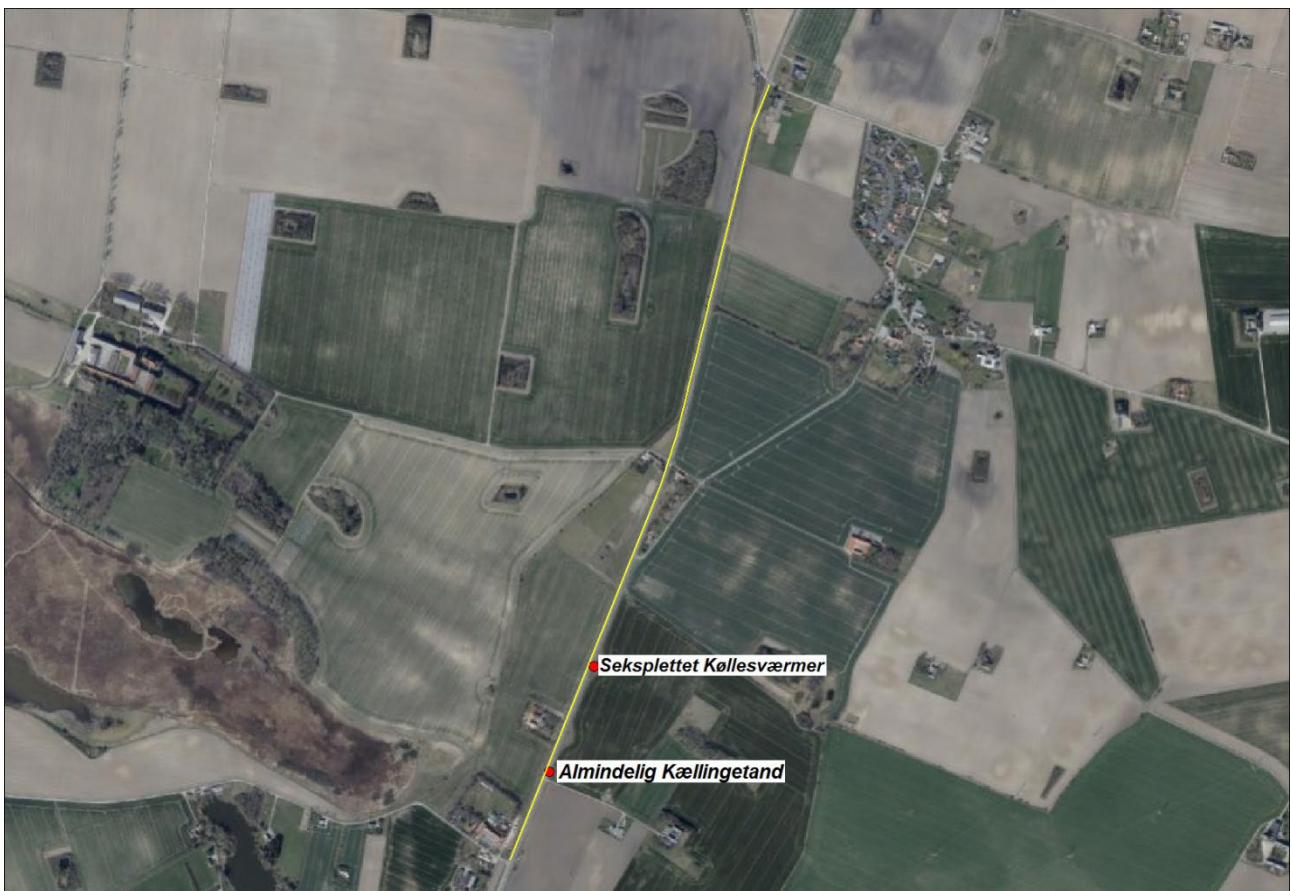
Beskrivelse

Forkanten er slået i begge sider på den undersøgte strækning.

Generelt ses ret eutrof vegetation med dominans af Draphavre, Rød Svingel, Pastinak og Rejnfan. Fourageringsplanter ses dog også talrigt; primært Almindelig Knopurt, Stor Knopurt (sparsomt), Ager-Tidsel og Vild Gulerod. Almindelig Knopurt forekommer næsten sammenhængende på de sydligst 600 meter af den undersøgte strækning (fra KM 3.4-> 4.0). Vegetationen er mest artsrig på skrænter og mindre skrånninger, og der er ikke påfaldende forskel i vegetationen afhængig af orienteringen.

Ærteblomster (=potentielle fourageringsplanter) forekommer jævnt fordelt på hele strækningen mere eller mindre. Det drejer sig om Stenkløver, Foder-Lucerne, Muse-Vikke og Humle-Sneglebæl. Tillige ses Humle-Sneglebælg talrigt. Der er kun registreret en mindre forekomst af Almindelig Kællingetand i den sydlige del på østsiden af vejen (se Kort 5).

Ret overraskende ses et individ af Sekspletet Køllesværmer fouragerende på Pile-Alant i den sydlige del på østsiden af vejen. Pupper eller flere individer kunne ikke findes.

Kort 5. Forekomst af Almindelig Kællingetand og Sekspletet Køllesværmer på den undersøgte strækning.

Observationer

Græsrandøje, Engrandøje, Okkergul randøje, Lille kålsommerfugl, Nældens Takvinge, Sekspletlet Køllesværmer.

Forslag til forvaltning

- Forkantsarealet bør ikke slås i sin helhed eller hvis nødvendigt, da ret tidligt på sæsonen (primo juni).
- Øvrige vejsidearealer kan med fordel plejes med sent slæt og fjernelse af materialet. Men så længe der ikke er større bestande af Kællingetand vil effekten givetvis i forhold til Køllesværmere. Men i forhold til det floristiske indhold vil det være gavnligt.

Slået forkant og uslået vejareal i øvrigt på vestsiden af vejen.

Fourageringsareal med Almindelig Knopurt og Almindelig Røllike. Fourageringsareal med Almindelig Knopurt og Almindelig Røllike.

Slagelse Kommune
Miljø, Plan og Teknik
Naturafdelingen
Dahlsvej 3
4220 Korsør

www.slagelse.dk

Registreringen er udført i 2021
Redaktion: AGLAJA v. Eigil Pløger inkl. feltarbejdet.
Forsidefoto: Køllesværmer © AGLAJA v. Eigil Pløger
Design: Miljø, Plan og Teknik/nfn
Tryk: Slagelse Kommune

